

Natuurmonumenten

Centraal kantoor

Schaep & Burgh

Noordereinde 60

1243 JJ 's-Graveland

T (035) 6559933

Boekesteijn / Villa Labora

Noordereinde 54c

1243 JJ 's-Graveland

T (035) 655 99 33

Doe mee met Natuurmonumenten

Natuurmonumenten is een vereniging van ruim 875.000 leden, met een gezamenlijk doel: zorgen voor natuur in Nederland. Daarom verwerven en beheren we natuurgebieden – het zijn er inmiddels 345 met een gezamenlijke oppervlakte van 100.000 hectare. Zo houden we Nederland open en groen, en kunnen we blijven genieten van de natuur. Uw steun is daarbij hard nodig. Doe mee, geef op giro 9933. Of word lid, het kan al vanaf twee euro per maand.

Natuurmonumenten
Postbus 9955
1243 ZS 's-Graveland
T (035) 655 99 11
www.natuurmonumenten.nl

Fietsroute

Fort bij Spijkerboor

Natuurmonumenten. Als je van Nederland houdt.

Fietsroute Fort bij Spijkerboor

Start Bezoekerscentrum de Poelboerderij

Lengte 32 of 44 km

Duur ca. 3 tot 4 uur

Met de fiets is er een mooie aanrijroute vanaf NS-station Zaandijk, via de Zaanse Schans naar Wormer, lengte 4 km.

Ook vanaf NS-station Purmerend is er een aanrijroute, lengte 1 km.

Op weg

Vanaf de Poelboerderij rechtsaf de Wormerringdijk volgen in de richting van Oost-Knollendam. Nadat u de kleine doorbraak aan uw rechterhand bent gepasseerd ziet u rechts een smalle weg (A). Hier kunt u rond de Schaalsmeerpolder wandelen. De fietsroute gaat rechtdoor, dwars door Oost-Knollendam en weer verder langs de Knollendamerringvaart. Aan het einde van de Oudelandsdijk (B) linksaf de brug over naar Spijkerboor. Het pontje naar Fort bij Spijkerboor ligt meteen rechts. Als het in de vaart is (in de weekeinden en van mei tot september ook door de weeks), kunt u direct oversteken. Anders moet u doorfietsen naar de brug over het Noordhollandsch Kanaal bij West-Grafdijk: 6 km heen en 6 km terug langs het kanaal. Na het overvaren of het omrijden even rechtdoor en dan rechts over de brug de Westdijk op. Fort bij Spijkerboor ligt even links en dan rechts. De route gaat op de Westdijk rechtsaf en gaat dan over in het fietspad over de Zuiddijk. U volgt deze dijk langs het Noordhollandsch Kanaal helemaal tot in Purmerend waar u rechts over de brug gaat (C) en de fietsborden naar Neck en Jisp volgt. Bij bebouwde kom Neck, rechts over de vaart fietsborden naar Jisp volgen. In Jisp maakt de weg een scherpe bocht naar links. Met de volgende scherpe bocht naar rechts bent u opeens in Wormer, waar u de lintbebouwing volgt tot in het centrum (D). De mensen die in Zaandijk waren begonnen kunnen hier linksaf via de Zaanse Schans terugrijden naar het station. Wie gestart is bij de Poelboerderij kan wellicht even heen en weer rijden naar dit opmerkelijke openluchtmuseum. In Wormer de hoofdstraat vervolgen tot rotonde, hier rechtsaf het fietspad richting Oost-Knollendam nemen. Na enkele bochten komt u dan bij de Poelboerderij.

Bezoekerscentrum

In bezoekerscentrum de Poelboerderij (1) kunt u uitgebreide informatie krijgen over het Wormer- en Jisperveld. Hoe dit prachtige veenweidegebied is ontstaan, welke planten en dieren er voorkomen en hoe Natuurmonumenten het beheert. De uitbundige natuur van de met riet en water omzoomde weilanden kunt u zelf voelen, horen en ontdekken op een van de vele vaarexcursies of een korte wandeling door het Veenweidepark.

Weidevogelrijk

Het Wormer- en Jisperveld behoort tot de rijkste weidevogelgebieden van Europa. Vooral de Schaalsmeerpolder (2) staat bekend om het grote aantal grutto's, tureluurs en scholeksters dat er broedt. De fietsroute loopt er pal langs. Ook kunt u helemaal om dit unieke vogelgebied heenlopen, door het 3 kilometer lange voetpad te volgen (het pad gaat eerst richting beheerboerderij en daarna over grasdijken richting Poelweg).

Kronkelend water

Spijkerboor (3) is de benaming voor een sterk kronkelend water dat vroeger tussen de meren Beemster en Starnmeer liep. De vorm deed denken aan een spijkerboor: een gereedschap waarmee gaten in zware eikenbalken geboord werden, waar vervolgens een forse pen of spijker doorheen geslagen kon worden. Nadat de meren waren ingepolderd was Spijkerboor een knooppunt waar de ringvaarten van beide droogmakerijen samenkwamen.

Zwakke plek

Fort bij Spijkerboor (4) is het grootste en modernste fort van de Stelling van Amsterdam: de tussen 1880 en 1913 gebouwde verdedigingslinie rond de hoofdstad. Het onder water zetten van land (inundatie) was daarbij het belangrijkste wapen om een vijand tegen te houden. Een ring van forten achter de inundatie-zone moest voorkomen dat vijandelijke troepen via bevaarbaar water of begaanbare hoogtes zouden oprukken. Het knooppunt van kanalen en dijken bij Spijkerboor was een duidelijke zwakke plek in de Stelling. Vandaar dat er ook een extra groot en sterk fort is gebouwd met twee verdiepingen en een gepantserde draaihoepel met kanonnen. Hoe het imposante fort er van binnen uitziet en hoe het in tijden van oorlog en vrede gebruikt werd, kunt u ondervinden op een speciale excursie. Bij de in 2003 gereedgekomen restauratie is veel aandacht besteed aan een presentatie waarbij flarden van het verleden tot leven komen tijdens een bezoek. Buiten de rondleiding om kunt u een wandeling rond het fort maken, waarbij u de geschutskoepel kunt zien en een indruk krijgt van de natuur die zich op deze met water omgeven zandbult heeft ontwikkeld. Zoals de prachtige rietkragen en de kuifeenden in de gracht.

Weidevogels

Weidevogels zijn vogels die in grasland broeden of er in de broedtijd hun voedsel zoeken. Bekende soorten zijn kievit, grutto, tureluur, kemphaan, watersnip, scholekster, zomertaling en kluut. Al deze soorten en nog veel meer komen in het Wormer- en Jisperveld voor. De grote variatie aan weidevogels is te danken aan het uitgekiende beheer dat Natuurmonumenten hier al tientallen jaren, in nauwe samenwerking met de boeren in het gebied, voert. Het vochtgehalte van de graslanden wordt geregeld met behulp van klassieke Zaanse weidemolentjes en modernere metalen molens (sponsor NUON). In de natte zachte bodem vinden de vogels wormen, larven en insecten. Om het bodemleven te stimuleren wordt in het voorjaar mest met stro uit de potstal over het land verspreid.

Droogmakerij

Vanaf het fietspad over de Zuiddijk is goed te zien hoeveel lager het land van De Beemster (5) ligt ten opzichte van het water van het Noordhollandsch Kanaal en het daarachter gelegen Wormer- en Jisperveld. De Beemster kon in 1612 worden drooggemaakt met een techniek waarbij het hoogteverschil van ruim 3 meter werd overbrugd met een dubbele molengang. In De Beemster stonden in totaal 41 windmolens. Tegenwoordig wordt de waterhuishouding van De Beemster met enkele elektrische gemalen geregeld, waarbij ruim zestig verschillende waterpeilen gehandhaafd kunnen worden.

Verdekt opgesteld

Fietsend langs de dijk komt u langs enkele bosjes die sterk opvallen temidden van het open, strak verkavelde land van De Beemster. Het zijn de met wilgen en populieren en meidoorn begroeide wallen van Fort aan de Jisperweg (6) en Fort aan de Middenweg (7). Twee kleine forten van de Stelling van Amsterdam die Natuurmonumenten als natuurgebied beheert. Ten behoeve van de rust zijn ze niet toegankelijk.

Inlaat

Het sluisje (8) waarmee het zuidelijke deel van De Beemster bij oorlogsdreiging onder water gezet kon worden, behoort ook tot de Stelling van Amsterdam. Achter het sluisje zijn drie terrassen aangebracht zodat het water trapsgewijs naar beneden zou stromen als het ingelaten werd.

Hoe te bereiken

Openbaar vervoer: Vanaf NS-station Zaanwijk fietst u naar de Zaanse Schans (aangegeven op fietsborden). Het fietspad door de Zaanse Schans helemaal uitrijden en verder de borden naar Wormer volgen, waar u bij (D) op de route komt. Vanaf NS-station Purmerend borden Neck/Jisp volgen. U komt dan bij (C) op de route. Bel voor de actuele dienstregeling van het openbaar vervoer: 0900-9292. Met de auto: Vanaf de A8/N246 Amsterdam-Alkmaar de afslag Wormer en Jisp nemen. U gaat dan via de Prins Clausbrug de Zaan over. Direct na deze brug linksaf, richting Oost-Knollendam. Na de afrit ziet u in de bocht de Poelboerderij liggen. Aan het einde van de bocht rechts is een parkeerplaats.

Pontje

Het pontje bij Spijkerboor vaart van mei tot september dagelijks van 10.00 - 20.00 uur; van september tot mei uitsluitend in de weekenden van 10.00 tot 18.00 uur; indien de pont niet vaart kunt u de routeverlenging naar de brug bij West-Grafdijk volgen: een mooie route heen en weer langs het Kanaal, maar wel 12 km extra

Excursies

Zowel voor het Wormer- en Jisperveld als Fort bij Spijkerboor informatie en opgave bij de excursietelefoon Noordwest van Natuurmonumenten, tel. (035) 695 13 15

Adressen

De Poelboerderij

Veerdijk 106

1531 MB Wormer

tel. (075) 621 91 00

www.poelboerderij.nl

open: maandag t/m vrijdag van 9.30 tot 16.00 uur van april tot en met juli ook in de weekenden

VVV Purmerend

Koestraat 11

tel. (0900) 400 40 40

VVV Servicepunt Graft-De Rijk

Kleine Dam 1

1483 BB De Rijk

Fietsenverhuur

NS-station Purmerend (niet op zondag!)

tel. (0299) 43 14 02

Ledenservice Natuurmonumenten

tel. (035) 655 99 11

Horeca

Langs de route in Wormer, Spijkerboor, Purmerend en Jisp

Elektrische Oplaadpunten

Elektrische oplaadpunten in de regio Noord-Holland/Utrecht vindt u bij Fort Spijkerboor en Bezoekerscentrum 's-Graveland.

Natuurmonumenten. Als je van Nederland houdt.

